

Država bi trebala da ide dopisivačima na ruku time, da se izdajo posebne djačke dopisnice, listovni papir, umetniške razglednice raznih krajev in prirodnih krasot, znamenitih ljudi, običaja itd., a sve ovo sa natpisom raznih rodoljubnih stihova, pesmica, rečenica mudrih ljudi, poslovice itd. Država bi pripomogla i time, što bi se ovaka pisma slala nefrankirana, a providjena službenim školskim pečatom ili pak frankirana uz popust.

Ovako bi uzgojili prave Jugoslavena, koji bi bolje upoznali i cenili svoju domovinu, a prema tome i požrtvovnije za nju radili. Stvorili bi junake, koji bi znali braniti svoju domovinu prema onoj: »Dženicu mi dlan zasvrbi, jao onom na koga se surva!«

Ja sam ovo predložio na jednoj učiteljskoj konferenciji i predlog je bio jednoglasno primljen. Molim ostale drugove i drugarice, ko ima što ovome da primeti, nek to učini iskreno, a na uhar našoj uzdanici.*

T. Jedrlinč.

*) Jugoslovanske učiteljske liste namerno, da ponatisnejo ta članek. Ured.

A. FAKIN:

K besedi o nastavitvah.

Tovariš Lj. Potočnik piše v »Učit. Tov.« štev. 23 članek »Beseda o nastavitvah«. V tem članku obravnava smernice, po katerih naj bi se nameščalo učiteljstvo. Jaz se popolnoma strinjam s temi smernicami; a z razvrstitvijo istih se pa ne morem strinjati.

Zato sem mnenja, da naj se pri v službi vestnem in točnem ter moralno življenjskem učitelstvu v prvi vrsti upošteva službena starost in še-le v drugi zmožnost ter v tretji družinske razmere in potem dotakratni prošilcev službeni kraj ter eventualno druge okolnosti. Tega mnenja je tudi celo okr. učit. društvo za kočevski okraj, ki je dne 9. aprila 1920 na svojem zborovanju v Vel. Laščah soglasno sprejelo po meni predlagano tostavno resolucijo glasečo se: — V svrhu pooblašanja korupcije in protekcije med učiteljstvom samim predlagam okrajnemu šolskemu svetu in višjemu šolskemu svetu v gotovo in dosledno upoštevanje naslednje želje: Pri sestavljanju termo-predlogov in nameščanju učiteljstva sploh, naj se okrajni šolski svet kakor tudi višji šolski svet dosledno ravna in sklepa po naslednjih navodilih: Izmed prošilcev imej prednost za nameščenje:

1. po službi najstarejša učna oseba,
2. pri enaki starosti bolj kvalificirana in resnično zmožnejša,
3. pri enaki starosti in pri enaki zmožnosti pa ona, pri kateri govore za nameščenje družinske razmere in eventualne druge okolnosti.

Službena starost je nekaj slučajnega kakor pravi tovariš Potočnik, ampak je povsem nekaj matematično gotovega, s katero more in mora računati vsak tovariš(ica). Tudi njegovo mnenje, da je napredovanje v plači zadostna nagrada za službena leta, je preozkosceno in nepravilno. Napredovanje v plači je po mojem mnenju povsem nujna in socialno opravljena naprava, ki skuša nagraditi starejšega tovariša(ico) za njegovo v delu senem preizkušeno — a zato bolj gotovo delo, in zadovoljiti njegovim življenjskim potrebam ki se več ali manj razlikujejo od življenjskih potreb mlajšega tovariša(ice), ter mu v starosti dati moralno oporo, ker se njegovo delo mora tudi v tem pogledu obrestovati. — Starejši tovariši so tudi po večini poročeni in imajo otroke. Tako je z upoštevanjem starosti v mnogih slučajih tudi vprašanje glede šolanja otrok po veliki večini sorošeno.

Ako si torej postavimo načelo, da naj se učiteljstvo namešča v prvi vrsti po službeni dobi, se s tem osvobodimo klenčeplastva, rešimo pritiskanja raznih kljuk, otresemo domišljije o večji sposobnosti, se iznebimo medsebojne zavisti in morebiti še denuncijantstva lastnega tovariša, se utrdimo v spoštovanju starosti in se lažje rešimo ravnokar naštetih dušnih muk z nezmanjšano energijo posvetimo edino-le šoli.

Siliti s kvalifikacijo v ospredje bi bilo posebno pri sedanjih šolski upravi krivično. Ne dvomim o objektivnosti okrajnih šolskih nadzornikov v kvalificiranju službe učnih oseb; vemo pa vsi, da ima vsak okrajni šolski nadzornik svojo glavo in da le po tej glavi — v zvezi s svojo vestjo — kvalificira učno osebo, in je vsled tega nemogoče, da bi mogel vsak nadzornik (enako) isto delovanje kvalificirati z enakim redom. Tudi je en nadzornik strožji, drugi popustljivejši, eden je mehkejši, drugi trše narave itd. Iz tega je jasno, da

je precejšen del službene kvalifikacije individualen in še celo večkrat tudi krajeven, ker je kvalifikacija težko osvoboditi vpliva istodobnega nadzornikovega razpoloženja, dnevnega vremena, učnih prostorov, šolske uprave, učil in drugih okolnosti. Učitelj, ki ima vse za učiteljski stan zahtevane usposobljenosti, in ki je v službi vesten, reden in točen ter moralen, ima brez dvoma prednost pred zanikernežem. Slednjega pa doleti ene ali druge vrste zaslužena kazen. — Priznajmo vendar enkrat, da je kvalifikacija tako raztezna in stisljiva, da je ravno ni staviti na prvo mesto pri upoštevanju za nameščenje.

Izvenšolsko delovanje, ki pa mora biti smiselno in smoteno, je pač zelo hvaljevredno in toplo priporočljivo; a biti mora učiteljstvu na ljubo dano in svobodno, vsled česar ne sme imeti nikak vpliv na kvalifikacijo učiteljske osebe in tudi ne odločilne besede pri nameščanju.

Po zgoraj razvrščenih smernicah se je vršilo nameščenje učiteljstva v sežanskem okraju na Primorskem od 1895. l. dalje, t. j. od kar je postal sedanji kamniški okrajni šolski nadzornik gosp. Matko Kante, nadzornik za sežanski okraj, pa do italijanske okupacije. G. Matko Kante, ki je zahteval od učiteljstva brezpogojno vestnost in točnost v službi, je upeljal in se držal teh smernic, in učiteljstvo je bilo s tem brez izjeme zelo zadovoljno; zato na je vladala med tovariši samimi in nadzornikom najlepša harmonija. Kako bi tudi ne: učitelj-kompetent ni prišel k nadzorniku prošit priporočila, ampak prišel je iskat le informacije, če je li za zaproseno mesto kak starejši prošilec od njega. Če se je pa ta slučajno ob tej priliki nadzorniku priporočil, mu je slednji v obraz odgovoril: »Jaz bom za vas in gotovo dobite mesto, ako ne bo starejšega prošilca.« Kako lepe in svobodne so te besede! Zato pa učitelji, ki smo služili v sežanskem okraju, ne bomo nadzornika Kanteta nikoli pozabili. Pomisliti pa moramo tudi na to, da učitelj, ki prihaja k nadzorniku s prošnjo, ima povsem drugi občutek nego oni učitelj, ki prihaja le po informacije. Zato glejmo, da se sami sebe čim bolj vsestransko osvobodimo.

Iz naše organizacije.

Društvene vesti.

+ Učiteljsko društvo za Maribor in bližnjo okolico zboruje v sredo, dne 22. junija popoldne ob 17. 5.) uri v deški meščanski šoli. Na dnevnem redu je razum običajnih točk predavanja: »Moderna pedagoška stremjenja« (Šumljak), razgovor o nerazdeljenem popoldnevem pouku (t. r. volitev odposlancev za skupščino v Celju). Drugi dan, četrtek popoldne ob 15. (3.) uri z vlakom izlet na Falo, nazaj do Ruš peš, potem zvečer z vlakom zopet v Maribor.

+ Učiteljsko društvo za mariborski šolski okraj zboruje v četrtek, dne 7. julija t. l. v Mariboru v mali dvorani Narodnega doma točno ob 10. uri s sledečim sporedom:

1. Društvene zadeve.
 2. Poročilo o seji širšega sosveta. Tov. Mar. Godec.)
 3. Ivan Cankar v osnovni šoli. (Tov. Albin Spreitz.)
 4. Predlogi.
- K mnogoštevilni udeležbi vabi
- Albin Spreitz, t. č. predsednik.

+ Učiteljsko društvo za celjski okraj zboruje v četrtek, dne 23. junija t. l. v mestni osnovni šoli v Celju s sledečim vzporedom: 1. Zapisnik. 2. Stanovske zadeve. 3. Zadnjič odloženo predavanje tov. Joška Bizjaka: »Matematični zemljepis v osnovni šoli.« 4. Slučajnosti. — Ob 11. uri popelje g. ravnatelj Beno Serajnik zborovalce v celjsko cinkarno, katero bo razkazoval rud. svetnik g. Baebler. Z ozirom na zanimivost tega dne pričakuje polne vdeležbe — odbor.

+ Društvo učiteljev in šolskih prijateljev za okraj ljubljanske okolice zboruje dne 22. junija 1921 ob 3. uri popoldne v 1. mestni deški ljudski šoli na Ledinj v Ljubljani. Razgovarjali se bomo v dnevnem redu okrajne učiteljske konference in bo o »Dopustnicah« posebej še poročal g. nadučitelj V. Mihelič — in pa o društvenih zadevah.

Na to zborovanje sem povabil gospoda vodjo poverjenjstva za uk in bogocastje dr. Fr. Skaberneta, da nam kaj pove, kako mislijo danes vodilni krogi o prosvetnem delu učiteljstva — in vabim vse člane našega društva. Popoldne ob 11. uri je odborova seja v Učit. tiskarni. — Janko Žirovnik, t. č. predsednik.

+ Kamniško učiteljsko društvo zboruje v četrtek dne 23. junija 1921 ob 2. uri popoldne v šolskem poslopju v Radomljah.

- Dnevni red:
1. Zapisnik zadnjega zborovanja.
 2. Referat tovariša Ivana Stenovca: Naredba ministrstva prosvete kraljevine SHS ON Br. 374, 19. l. 1920 Beograd in mi, II. del.
 3. Podrobni učni načrt za zemljepis in zgodovino.

4. Volitev delegatov za pokrajinski zbor UJU v Celju.

5. Slučajnosti.

Članstvo naj se zborovanja polnoštevilno udeleži!

+ Belokranjsko učiteljsko društvo zboruje 25. dne junija 1921 ob 12. uri v Metliki.

Dnevni red:

1. Odobrenje zadnjega zapisnika.
2. Kako postopaj učitelj pri zgodovinskem in zemljepisnem pouku — poročla tovariš Franjo Lovšin.
3. Podrobno prosvetno učiteljevo delo med narodom — poročla tovariš B. Račič.
4. Vzgoja veselega otroka — poročla tovariš Fran Tončič.

5. O »Društva za otroško varstvo in mladinsko skrb« — poročla tovariš K. Barle.

6. O »Učiteljskem zdraviliškem domu« — poročla tovariš K. Barle.

7. Volitev delegatov za zborovanje UJU poverjenjstva Ljubljana.

8. Društveni blaginjak bo pobral polletno članarino, poverjenik Slovenske šolske Matice udni za l. 1921.

NB. Zaradi važnosti dnevnega reda je vabljeno tudi neorganizirano učiteljstvo.

Tovariši(ice), ki želite obedovati (obed ob 11. uri), javite svojo vdeležbo tovarišu Vilku Menardu. — Odbor.

+ Občni zbor kočevskega učiteljskega društva.

Lep dan je bil 4. junij t. l. za nas. Narava vsa v zelenju in v cvetju — na nebu zarko sonce — v naših srcih praznično razpoloženje — praznik stanovske samozvesti.

Prijazna Sodržičica ni videla tako kmalu toliko učiteljstva v svoji sredi. Iz vseh delov okraja nas je bilo 51, ki smo tega dne praznovali zopet lep dan tovarišstva, ljubezni in navdušenja za šolo in stan.

Ponosna sta lahko zaveden tovariš in vrla tovarišica, ki sta bila tega dne pri nas, sram pa naj bo one, ki jim je lastna komoditeta vrhovni aksijom življenja v naših že tako od kulturnih centrov preoddaljenih krajih. Nobeden izgovor ne drži in drugi jih imenoma navedem, da izpozna organizacija svoje mrtve člane in članice, ki uživajo sadove našega truda a ne čutijo potrebe priti k nam, dasi niso ravno oddaljeni(-e) od kraja zborovanja.

Vsa čast udeležencem in tudi onim, ki so iz tehničnih razlogov opravičili svojo odsotnost. Imenoma navajam g. Maurinovo Miro in tov. Wigele-ja mlajšega, ki sta se opravičila, opravičene so tudi 3 učiteljice na bolezenskem dopustu.

Zborovanje je posetil g. višji šol. nadzornik dvorni svetnik Gangl Engelbert, naš tovariš po duhu in srcu, prvobornik za naš ugled in povzdigo šolstva. Uverjen naj bo, da cenimo njegov trud in da smo odhajali pomlajeni od zborovanja, na katerem nam je podal toliko lepih navodil za življenje v šoli in zunaj nje.

Po prihodu vrlih Dobrepoljcev, katere smo pozdravili prvič v svoji sredi, je pričelo zborovanje z nagovorom predsednika.

V svojem nagovoru pozdravlja tovariš predsednik g. viš. šol. nadzornika ključno mu po prisrčnih izrazih veselja radi njegovega prihoda med nas dobrodošlico v naši sredi. Nismo vajeni, da bi nas upoštevali merodajni faktorji, okraj je res nekaka deveta dežela, polna preteklosti, a to pred darimi Ljubljano, zato smo toliko bolj ponosni, da je poslalo tudi k nam sonce in nas počastil mož, ki stoji kljub napadom od izvestnih strani kristalno čist — idealen — vzgojitelj in voditelj učiteljstva pred nami. A onim, ki jim je stranka vse, ki jim zakriva objektivni pogled v sedanost in bodočnost strankarska strast, naj pa le nadaljujejo svoje herostratsko delo ločitve v privilegirane in manj vredne. Za nas so odpravili, za nas so mrtvi. Preko njih in brez njih k luči, k cilju povzdige šole nad vsakdanjo korupcijo in gnolobo gre naša pot, Kvišku in ne nazvzdol!

Ravnatko je pozdravil navzoče učiteljstvo in to posebno že omenjene vrle Dobrepoljčane, ki so prišli medtem, ko je manjkal izmed bližnjih marsikdo.

Veseleč se napredka društva mu želi račše in napredka tudi za bližnjo bodočnost.

Sledil je temeljiti referat tovariša Verbiča o nabavljajnih zadrugah in o pomenu teh za nas. Na drastičnih vzgledih nam je pokazal, kako nas izrabljajo razni elementi po deželi.

Buren aplavz, ki je sledil izbornemu predavanju, je bil dokaz, da je tovariš govoril navzočim iz srca v srce. Dal Bog skoro praktičnih uspehov z ustanovitvijo take zadruge tudi za nas. Seveda brez idealizma in zadržanega smisla tudi to ne pojde. Le to dvoje nam jamči za uspeh.

Iz predsednikovega poročila omenjam le najvažnejše:

Omenja predvojne hiše, ki se nas drže. omenja razpaljeno strankarsko strast, ki zopet uničuje delo idealistov širom lepe domovine. A tudi mi smo tu premnogokrat ljudje z vsemi napakami človeka izpred vojne.

Subjektivni v sodbah, pavšalnih sumničenjih ne moremo se kvišku. A ogromna je tudi tu krivda časopisja, ki se peča z nami izključno s strankarskega stališča. Mi ne rabimo zagovornikov, ki barantajo za poštenost in merijo vse s strankarskega stališča, a za blatice imamo je prezir. Naše delo ne potrebuje bramb. Le v razkrinkanje najpoglejših laži uporabljamo od

časa do časa pero, ne pa za hvalisanje in povzdigovanje samih sebe.

Tudi v seji širšega sosveta 17. maja t. l. so padle težke besede, opravičljive le s stališča politika, nikakor ne s stališča učitelja vzgojitelja.

Ustvarjanje državotvornih in državorazdaj. rajočih strank in pristašev prepustimo mirnim srcem demagogom, ki v Beogradu kupčujejo z mišljenjem, s poštenjem, z znojem in krvjo vseh, ki jim Jugoslavija ni puhla fraza. Razburjenim pa ključem:

Sejali ste veter, žanjete vihar. Pljuvali ste blatil ste — a zadeli na odpor in če se vam vrača mlo za drago, recite Nostra culpa, nostra maxima culpa. Ljubezen in prizanesljivost ne rodita sovraštva, prezir in hinavščina pa rodita vražji strup zavisti, maščevanja in koncem trpinj vsi, eden danes, drugi jutri, šola po prapada.

Tudi v našem okraju prekipava strast, dik-tira ukrepe za šolo strankarstvo. Zapomnijo pa naj vsi, katerim veljajo te besede:

Učiteljstvo ne pusti, da bi bil kdo preganjan radi političnega kliki nasprotnega prepričanja, z organizacijo vseh, ki jim stan ni korito v dosegu osebnih ugodnosti, prepričani vsak kršitve zakonov. Krivci naj bodo kaznovani objektivno po obstoječih šolskih postavah — prikrivanja in odevanja pregreh ljubljencev s plaščem pozabljenosti ne trpi več — gorjača pa naj zleze v kot tudi pri neljubih osebah.

Dalje omenja položaj v Beogradu in omenja borbo za novi šolski zakon. Poroča o debati glede vzprejema meščanskošolskega učiteljskega društva v UJU izražajoč nado, da bo zadeva urejena na delegacijskem zborovanju v Celju v splošno zadovoljnost in v splošno UJU.

Priporoča vse naše ustanove vabeč učiteljstvo na pristop k tvornici učil, priporoča brezobrestno posojilo učit. konviktn, rezervni sklad organizacije, zdraviliški dom itd.

V poročilu o pokrajinskem občnem zboru Jugoslovanske Matice priporoča pristop k njemu vsemu učiteljstvu.

Soglasno je sprejet predlog, da bodi vsak učitelj in učiteljica član te obrambne organizacije. Društvo pristopa pa tudi kot član k njej.

Sledil je krasen govor g. nadzornika Gangla, ki nam je s pesniško navdahnemostjo orisal, očrtal naš položaj. Izčrpno je bilo njegovo poročilo o delu za novi šolski zakon in hvaležni smo mu za prelepe besede, ki nam bodo služile kot smernice našemu delovanju. Toleranca, navdušenost, temeljita izobrazba, smoteno delo v šoli in zunaj nje. To je refrain njegovih prekrasnih izjav. Dal Bog, da bi skoro dosegli ideal šole, ki nima nad seboj današnjih podlih varuhov, ki pod krinko demokratizma, ljudske kontrole, in Boz ve še česa skušajo le svoja demagoška načela absolutne nadvlade.

Moderno učiteljstvo se ljudstva ne boji, za svoje delo je odgovorno svoji vesti, narodu, domovini, državi. Ne boji se pa v poštenem delu za napredek niti Njega, ki zre v jasni višji na vrvež, v katerem ga tolikokrat po nemarnem imenujejo modernj farizeji in pismarji zroč na uboge cestničarje-učitelje.

Sledili sta poročila tajnice in blaginjakarke, ki sta bili vzeti z odobravanjem na znanje.

Omenjam iz poročila tajnice, da šteje društvo 65 članov — t. j. 10 več kot lani.

Po blaginjskem poročilu je dobila g. blaginjakarka in z njo ves odbor absolutorij, po katerem so se vršile odborove volitve in volitve delegatov za Celje.

Izvoljen je dosedanji odbor pomnožen na podlagi novih pravil z dvema članoma in trile namestniki. Odbor je sestavljen zdaj takole: Predsednik: Anton Mernič, tajnik Alfonz Zavrninik, blaginjakarka Anica Sedejeva, predsednikov namestnik Mirko Trost, pevovodja Viktor Kováč, odbornik Tomšič-Siška Ana, Wigele Ferdo; namestniki: Jakšetova, Jaklič Joško in Perko.

V Celje gredo prostovoljno: Verbič Milhaljo, Fink Konrad, Trošt Janko in Zadnikova Nežika — dva kot delegata, dva namestnika.

Pri slučajnostih je bilo rešeno marsikatero vprašanje, je bila izrečena še marsikatera pametna beseda in po ponovni zahvali navzočim za vdeležbo in pazljivost pri zborovanju smo odšli k skupnemu kosilu.

Par lepih ur smo preživel skupaj. Izrečeno je bilo nekaj napitnic, izmed katerih omenjam le to prirčno Verbičevo zdravico g. Ganglu in njegov prelepi odgovor. Odhod se je približal le prekmalu.

Razšli smo se z željo, da se snidemo prvo soboto oktobra v Dobrepoljah. A tedaj naj nihče ne manjka, kdor nima res važnih vzrokov, a tedaj pero v roke in opravičite odsotnost.

+ Gornegrajsko učiteljsko društvo je napravilo svoj majniški izlet v Smartno ob Dreti dne 18. maja. Glavna točka dnevnega reda je bila hospitacija pri tovarišu Rihardu Papst v Smartnem, ki nam je pokazal, kako poučuje prostoročno risanje po naravi. Zato pa smo se zbrali skoraj vsi učitelji in učiteljice tega okraja v šoli v Smartnem. — Učenci so imeli pred seboj v primerni daljavi razne naravne predmete: krompir, koruzni storž, koren, ptice, glive, metulje itd. ter risalno orodje: barvne klinčke, akvarelne barve, svinčnike. Risali so urno, dobro in lepo tako, da smo se kar čudili, kako dobro zadevajo ne le oblike ampak tudi barve. Kar pa je treba še posebej omeniti, to je bila snaznost izvedenih risb.

iz vsega pa smo videli, da je tovariš Papst res strokovnjak v tem predmetu. — Ko so učenci odšli, otvoril predsednik tov. Pulko zborovanje, pozdravi v tako obilnem številu zbrane tovarise in tovarisce, posebno še nove člane: zakonski par Milkota in Lucijo Rainer iz Ljubnega, Joskoto Lekše iz Rečice in kot gosta tov. Fel. Stres iz Nove Stifte in gospo Zemljicevo. Nato podeli besedo tov. Papstu, ki nam poda dodatno k svoji risarski učni uri še glavne poteze o izbiranju snovi in metode o risanju. Predsednik se mu pri srčno zahvali ne le za prav dober referat, ampak še posebno za to, da je prevzel na se breme današnjega dne in nam pokazal pot, kako je risati zanimivo in uspešno. Navzoči so pohvalili glasno pritrdjevali. — Društvena tajnica Mar. Rojnik je prečitala zapisnik društv. zborovanja v mesecu februarju, ki se je odobril. Potem prečita predsednik dopis okrajnega šol. nadzornika gosp. M. Grmovskega glede sestave učne snovi iz zemljepisa in zgodovine. Gosp. nadzornik želi, da se vse učitelstvo poprime sestavljanja te snovi, da se pri tem poglubi v stvarino: za lažje delo navaja tudi važnejše zgodovinske dobe in vire za pouk. Ker je Melikova knjiga izšla celotna za zgodovino še le v zadnjem času in ravno tak za zemljepise, zato se bo treba urno poprijeti študija teh knjig, da se še pravočasno izvrši zadnja. — Tovariš Kele pošilja pismen pozdrav: društveniki mu živahno odzdravijo in nato se zborovanje zaključa.

+ Učiteljsko društvo za pol. okraj Ljutomer je zborovalo dne 12. maja pri Sv. Juriju ob Šč. ob povoljni udeležbi.

Predsednik tov. Mavrič pozdravi zborovalce, predvsem dole goste; tov. Horvatič in Janišovec čestita na imenovanju, odn. na uspelem izpitu.

Sledi predavanje našega neumnorn kulturalno delujočega tov. Cvetka iz Vuče navi o temi: »O potrebi in pomenu nadalnje izobrazbe učitelstva«.

Iz prav temeljitega dela posnemamo tele misli:

1. Učitelj, izpopolnjuje se neprestano znanstveno in praktično v splošnem znanju, posebno pa na oporišču duševne in telesne vzgoje in pouka!
2. Idejo prosvete in vsega narodnega napredka zanesi in utrdi v širokih plasteh naroda, kojim bodi buditelj in voditelj!
3. Teži za tem, da spoznaš ves svoj delokrog vedno bolj in bolj: naravo, način mišljenja, šege, navade in običaje!
4. Prisrčno neguj tovariško vzajemnost.
5. Pri domačih konferencah skušaj spoznati vse šolsko delo, pritegni mlajše tovarise k sodelovanju!
6. Knjige, časopisi, revije, občevanje z inteligenti naj ti širijo obzorje in obvarujejo okostenelosti!
7. Dobri metodi posvečuj največjo pažnjo. Hospitacije pri tovariših so zato izborno sredstvo.
8. Rastoče zanimanje za vzajemno slovansko literaturo, umetnost, zgodovino in etnografijo naj ti pomaga završiti duševno ujedinenje in prevedbo v prav domorodni značaj!
9. Uvažuj velik temeljni pomen glasbe, posebno narodnega petja za kulturni napredek naroda!
10. S potovanji si prilagajeno znanje izpopolni, razširi in poglubi!
11. Vestna priprava na pouk Ti bodi prava potreba!
12. Skušaj razbrati in doumeti pojave otroške duše!
13. Razumno uporabljaj čas dela in odmora! Predavanje je izprožilo in podnetlo zanimivo debato. Konstatirala se je še važnost naslednjih točk za izobrazbo učitelja:

1. Učitelj se aktivno udeleži v gospodarskem polju. (Ivanjšič.)
 2. Učitelj bodi tudi v političnem delovanju vsekakor značaj, strogo izključujoč vsako politiko iz šolskega dela. (Mavrič.)
 3. Skušaj doumeti razpoloženje duševnosti vsekakor značaj, strogo izključujoč vsako politiko iz šolskega dela. (Mavrič.)
 4. Posebno naj bo dobremu, res narodnemu učitelju vedno pri srcu gojitev narodne glasbe, kajti ona blazi in dviga narod. V tem smislu začnimo pri nas samih in posebejno vestneje pevske vaje našega društva! (Zacherl.)
- Na izbornem uspelem predavanju zahvali predsednik tov. Cvetka ob splošnem odobravanju. Razgovorili smo se za tem o proslavi 50-letnice našega društva v Ljutomeru, ki se ima vršiti 7. julija t. l. in sklenili sledeče:
1. Note za koncert se pošljejo vsem šolskim vodstvom v prepis;
 2. Ljubljanskemu učiteljskemu zboru se priporoča za ozirom na naš koncert doba začetkom julija;
 3. pol ure po prihodu vlaka, prisostvuje društvo spominskega cerkvenemu opravilu;
 4. Zborovanje: a) predsednik pozdravi dolece, b) slavnostni govor (g. ravnatelj Robič), c) zaključna beseda predsednika.
 5. Po zborovanju se vrši pevska vaja.
 6. Za tem banket.
 7. Ob 15. uri koncert. Za koncert določi tov. pevovodja Zacherl vzpored.
 8. Po priporočilu g. nadzornika Koropca se vabijo na slavnost samo kompetentne oblasti.
- Predsednik ponovno pozivlja k pristopu »Učit. Zdravilskemu domu« in k prispevanju prostovoljnega org. davka. Seje širšega sosveta

UJU, pov. Ljubljana se udeleži predsednik, kojega se naprosi, da se porazgovori s strok. tajnikom glede koncertiranja ljublj. učit. pevskega zbora. Gospod nadzornik Koropca poda smerilnice za sestavljanje podrobnega učnega načrta za domoznanstvo, zemljepis in zgodovino:

1. Uvažuje naj se kulturni razvoj naroda.
2. Oziraj se na gospodarske in etnografske skupine.

Priporoča, naj izdela načrt vsaka šola; iz vsega zbranega materiala napravita dva člena (Ivanjšič, Cvetko) normalni načrt za ves okraj.

Tov. Ivanjšič poda prav nazorno še nekaj poizkusov iz gospodarske kemije in opozarja, da se ima ves naravoslovni pouk ozirati na pojave v gospodarskem obeležju na podlagi delovnega, samostojnega principa. Radi zakaslosti, je moral prerano končati. Prijavil pa je za prihodnje zborovanje temo: »Prirodoslovni pouk v ljudski šoli«.

Predsednik mu čestita na dobro zamišljenimi izvajanj.

Skleno se, da se vrši prihodnje zborovanje dne 16. junija. Kraj določi po razmerah odbor.

Ko se reši dopis strokov. tajnika, zaključa zredsednik zborovanje, bodreč nas k vestnemu vzajemnemu delovanju v prid šolstva in nas samih.

— Kozjansko učiteljsko društvo je zborovalo dne 19. maja t. l. na Prevorju. Tovariš predsednik pozdravi zborovalce, posebno pa dole goste, med njimi tudi predsednika šmarnsko-rogaškega učiteljskega društva tovarisa Kurbusa.

Prvokrat je zborovalo naše društvo v tem kraju, kjer deluje z vsa verno na prosvetnem polju starešina učiteljskega kozjanskega okraj. tov. Šotina. On nam je tudi na tem zborovanju podal »Nekaj mizgalev v prilog pričenju srbo-hrvaščine«. Na podlagi srbo-hrvaških knjig nam je dal navodila k lahkeemu pričenju srbohrvaščine.

Z zanimanjem so sledili zborovalci tudi razpravi o podrobnem koncentričnem učnem načrtu za višjo stopnjo trirazrednic, ki ga je skrbno sestavil tov. predsednik. Načrt je obsegal 13 tednov. Prosimo tov. predsednika, da nam pri enem prihodnjih zborovanj obrazloži še nadaljnje tedne.

Nato je tov. Ivanuš poročal o zborovanju širšega sosveta v Ljubljani, na katerem je zastopal predsednika.

Sklenilo se je pošlati znesek 340 K »Učit. konvikt« v Ljubljani.

Ko je bil dnevni red izčrpan, je zaključil tov. predsednik nad 3 ure trajajoče zborovanje ter se zahvalil zborovalcem za udeležbo in jih vabil, da se tudi prihodnjega zborovanja, ki se vrši meseca julija v Podsedri, udeleže v obilnem številu.

Tajnik.

+ Savinjsko učiteljsko društvo je zborovalo 24. maja t. l. na Vranskem ob lepi udeležbi. Po običajnem uvodu smo rešili nekatere društvene zadeve. Nato je tov. predsednik podal točno poročilo o seli širšega sosveta UJU Ljubljana.

Sklenili smo, da se odzovemo vabilu Saleškega učit. društva in da zborujemo z njim na Paki meseca julija. Glavni točki sta bili predavanji.

Tov. Rozenstein je govoril o čebelarstvu, tako, kot zna le tisti, ki pozna in ljubi svoje panje. Obrazložil je moralni in etički vpliv, kojega so deležni učenci-čebelarji — in gmetni dobiček umnega čebelarja. Izraženo mu je bilo priznanje.

Čast tov. predsedniku, da je naše društvo kot kulturno oživel spomin stoletnice smrti velikega Napoleona! Tovariš Jakša je imel krasen govor.

Med zgodovinske podatke je vpletel spomin, ki žive med ljudstvom, o skrivnostnih doživljajih Francozov v Črnem grabnu. — Opisal je vpliv in razvoj francoske kulture v zavojevanih zemljah. — Vznesena beseda je proslavila vstajenje Ilirije, v kateri je takrat oživila narodna misel, bila spoštovana domača govorica! — V šole je bila pot prasta, in narodna zavest je prožela ljudske mase.

Takratni naš stanovski tovariš pa ni bil vreden velike dobe! Ni pojml svoje naloge kot učitelj prostega naroda, ker vse preveč je roboval! — Ilirija je bila zaslužnjena. — Ilirec zopet suženj, — z vere v svobodo! — Sto let. — Ustala je Jugoslavija!

Prisezi, narodni učitelj, da Jugoslovani ne bo nikdar več robovali!

Tajnica.

Vabilo na zborovanje »Ljubljanskega učiteljskega društva«, ki se vrši v torek, dne 21. junija (na sv. Alojzija) t. l. ob 10. uri dopoldne na dekliški šoli pri sv. Jakobu. Dnevni red: 1. Ozir v preteklost — navodilo bodočnosti. Por. Fr. Skuli. 2. Zastopniki v mestnem šolskem svetu in drugo. Por. Fr. Skuli. 3. Volitev delegatov za pokrajinsko zborovanje. 4. Slučajnosti. — Odbor. — Za popoldne vabi »Prireditveni odsek« na izlet v Kleče, kjer si ogleda članstvo vodovodne naprave, potem pa k skupnemu razvedrilu na Ježico. Zbirališče: Trubarjev park. Odhod točno ob 2. uri.

Iz Jugoslavije.

— Zvišanje draginskih doklad. Iz Beograda poročajo: V finančnem ministrstvu je v zmislu sklepa ministrskega

sveta izdelana naredba, s katero se draginski dokladi celokupnega državnega uradništva dodajo izredne doklade, in sicer v Beogradu za ozirom na izredne težkoče in draginjo 45%, v srbskih mestih z ozirom na tam vladajočo draginjo 36%, v ostalih delih države pa 10% do končne regulacije v okviru službene pragmatike, ki se ima po sprejetju ustave vzeti nemudoma v obravnavo. Demokratiški poslanci so zahtevali, da se obenem uredi tudi doklada pokojninam. Vsled tega je ministrski svet sklenil povišati prejemke vpokojencev za 800 do 1600 kron, in sicer počenši s 1. majem t. l. — Novo uredbo so beogradske službene novine objavile dne 11. t. m.

— Draginske doklade aktivnih in umirovljenih državnih uslužbencev za deco. Državni uslužbenci aktivni in umirovljeni se opozarjajo, da pritičejo po čl. 2 uredbe ministrskega sveta z dne 28. 4. 1921 D. R. br. 60001 rodbinske doklade za otroke dnevno 12 K le do izvršenega 16. leta pa tudi le tedaj, če nimajo otroci bodisi iz kakšnegakoli naslova mesečnih 360 ali več kron lastnih dohodkov. Po dovršenem 16. letu pritiče na drag. doklada za otroke v smislu čl. 4 iste uredbe le tedaj 1. ako je otrok duševno ali telesno trajno nesposoben za hišno ali kakršnokoli delo ali pridobivanje in dokler nima otrok mesečno 360 ali več kron dohodkov iz svojega premoženja; 2. ako s povoljnim uspehom in redno nadaljuje šolanje, tukaj ali v inozemstvu, in sicer za čas šolanja, toda najdalje do završetka 23. leta življenja pod pogojem, če nima otrok bodisi iz kakšnegakoli naslova mesečnih 360 ali več kron lastnih dohodkov. Za otroke od 16. leta naprej se draginske doklade ne nakazujejo uradno na podlagi predloženih vprašalnih pol. marveč je stvar uslužbencev, da pismeno dokažejo računskemu oddelku, ki likvidira njihove prejemke, da so navedeni pogoji spojnjeni. Vpokojeenci in vdove vloge finančnega rač. oddelku. Kot dokaz k točki 1. velja izpričevalo uradnega zdravnika, k točki 2. pa izpričevalo šole.

— Šolsko leto 1920/21. se zaključa v mestih, kjer so srednje šole z dnem 28. junija, medtem ko bo sklep šolskega leta za šole na deželi dne 14. julija. Pričetek prihodnjega šolskega leta je določen na dan 14. oziroma 15. septembra. Na bivšem štajerskem ostanjejo radi trgatve v veljavi še nadalje dosedanje določbe.

— Kmetijski tečaj za učitelje. Poverjeništvu za kmetijstvo priredi v času od 18. julija do 27. avgusta t. l. šesttedenski kmetijski tečaj za učitelje na kmetijski šoli na Ormu. V ta tečaj se sprejemajo prošilci iz vse Slovenije pod sledečimi pogoji: 1. da imajo najmanj 5 let ljudsko-šolske učiteljske prakse in usposobljenostni izpit iz ljudske šole, 2. da so s kmetije doma oziroma, da so se s kmetijstvom že praktično pečali, 3. da so že po svojem dosedanjem delovanju pokazali potrebno zanimanje in dobro voljo za kmetijski pouk, 4. da so iz krajev, kjer je upati, da se najprej ustanove kmetijsko-nadaljevalni tečaji in 5. da napravijo koncem tečaja izpit o predavani učni stvari in si pridobe s tem izpričevalo učne usposobljenosti za strokovni pouk na kmetijski - nadaljevalnih tečajih. Prošilci naj poleg tega navedejo (brez priloge) v prošnji tudi vse druge običajne podatke glede starosti, rojstnega kraja, dovršenih študij, dosedanjega službovanja, kakor tudi glede tega, ali so oženjeni ali so samci. V tečaj sprejeti učitelji dobe na zavodu prosto oskrbo, obstoječo iz proste hrane (zajuterk, kosilo in večerja brez vina) in prostega stanovanja. Med tečajem je pouk nepretrgan (brez dopustov) in se imajo tudi nedelje porabiti za poučne ekskurzije. Sprejeti udeležniki se morajo z reverzom zavezati, da se bodo točno udeleževali pouka in ravnali v vsem po odredbah ravnateljstva. Prošnje za sprejem v kmetijski tečaj je vlagati naravnost pri poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani in sicer najkasneje do 30. junija t. l. Za štajerske učitelje se bo izposloval potreben dopust.

— Za absolventke ženske obrtne šole v Ljubljani. »Uradni list« deželne vlade za Slovenijo objavlja naredbo poverjeništvu za uk in bogočastje, po kateri odhodno izpričevalo ženske obrtne šole na tehniški srednji šoli v Ljubljani nado-mesča dokaz usposobljenosti za pouk v ženskih ročnih delih na ljudskih in meščanskih šolah. V odhodnem izpričevalu za kandidatinjo pa je treba vpisati šolsko pedagogiko kot poseben predmet ter mu pristaviti tudi oceno.

— Iz Prekmurja. Učiteljice iz Prekmurja zborujejo v nedeljo 19. VI. ob 10. uri dop. v Belatincih. Dnevni red: Izven-

šolsko delo. Tovariši dobrodošli. — Poverjenica.

— St. Pavel pri Preboldu. Tukajšnja šolska mladina je v preteklem mesecu stopila na oder. Uspeh je bil dober in se je prireditve morala ponoviti. Poleg pevskih točk in prednašanji sta bili na vzporedju igri enodejanki »V temi« in »Sne-gulčica«. Prva je pridobila srca občinstva s težo svoje vsebine in resno - mehkim nastopom igralcev, ki so se tako uživali v resnost ugodja, da so jih gledale solzne oči odraslih. V drugi igri je imponiral ljubki nastop Snegulčice, ples in petje vil, solze dobre volje pa so izvabljali prešerni škrti. Pevske točke so izpopolnile in poglobile harmonični vtis vsega. Učinkovala so tudi prednašanja izbranih naših leposlovnih del. Gmetni uspehi presega-tisočak, ki je namenjen nakupu knjig šolarski knjižnici. Vse prireditve šolske mladine dokazujejo, da so baš one eno najboljših sredstev za poglobitev iskrenih vezi med šolo in stariši dece. Tak dan je praznik njim in njih drobnih deci, ki z veseljem ponosom nastopa javno. Poleg velike moralne vrednosti takih prireditev na dobiva šola tu prepotrebna sredstva, s katerimi pomnožuje bogastvo šolarskih knjižnic. Tu igralci sami vidijo praktično stran vspeha svojega dela.

— »Pedagoško-didaktički krožek« v Mariboru naznanja mariborskemu učiteljs-tvu, da je otvoril dne 10. t. m. svojo novoopremljeno čitalnico in knjižnico v dekliški meščanski šoli v Cankarjevi ulici, III. nadstropje. Čitalnica je odprta ob pondeljskih, sredo in petkih od 16.30.—19. ure, knjižnica na posluje vsako sredo od 17.—18. ure. V čitalnici so na razpolago sledeče revije: »Popotnik«, »Napredak«, »Vzorec«, »Pedagogičke Rozčledy«, »Schaffende Arbeit«, »Lehrerfortbildung«, »Nene Bahnene«, »Pädagogische Studien«, »Monatshefte für pädagogische Reform«, »Neue Erziehung«, »Praktische Psychologie«, »L' Education«, »Rivista di Psicologia« in »Zdravje«. Zeleti je, da bi se posluževalo učitelstvo — zlasti mlajše — v obilni meri vseh pripomočkov, ki mu jih nudi krožek za njegovo nadaljno pedagoško naobrazbo. — Zadnji sestanek v tem šolskem letu se vrši dne 24. t. m. ob 20. uri kakor običajno v deški meščanski šoli z glavno točko: »Moderne pedagoške struje«. — Ped. did. krožek se končno najiskreneje zahvaljuje vsem prijateljem, ki so mu pomagali pri ureditvi njegovega doma. Posebno zahvalo dolguje tvrdki Kompara & Klančnik, tvornica pohištva, za njene solidne in cene mobilije ter jo vsem šolam toplo priporoča.

— Mnogo osnovnih šol je v Sloveniji (zlasti po deželi), ki imajo ne samo dovolj, ampak celo nekaj odveč učil. Ker naša tvornica učil žal še ne obratuje in nam z Dunaja ali Prage vsled občutne carine t. dr. tudi ni mogoče si nabaviti najpotrebnejših učil, se obračam z zauranjem do tovarišev šol. voditeljev s sledečo prošnjo: Mestna deška osnovna šola celiska, ki je baje že med vojno (v šoli se je nahajala vojaška rez. bolnica), zlasti pa ob drž. preobratu »izgubila« mnogo važ-nih učil, želi nakupiti teh od onih šol, ki jih imajo kaj odveč. Učila, ki bi se torej zamogla za primeren znesek odstopiti mestni deški osnovni šoli, naj se blagovolijo imenoma navesti z označeno ceno na omenjeni naslov v Celje. Vpoštev za nakup bi prišla učila vseh vrst razun slik.

— Joško Bizjak, nadučitelj.

— Šolske tiskovine na obrtnih in trgovskih nadaljevalnih šolah. Poverjeništvu za uk in bogočastje je odredilo, da morajo privatne tiskarne kakor tudi zalo-ga šolskih knjig goliče pred izdajo predložiti naučni upravi v aprobacijo. Na vseh gori omenjenih šolah je odslej rabiti le take šolske tiskovine, ki jih je odobrilo naučno oblastvo.

— Na državnem zavodu za gluho-neme v Ljubljani je s prihodnjim šolskim letom namestiti 2 učitelja (ozir. 1 učitelja in 1 učiteljico), ki naj se izobrazita za pouk in vzgojo gluhoneme dece. Pogoji: zrelostna in usposobljenostna preizkuš-nja; najmanj štiriletna praksa na ljudski šoli in starost ne nad 30 let; krepka tele-sna konstitucija, osobito zdrava spola in zdravi zobje. — Prošnje z dokazili je vlagati po zavodnem kuratoriju pri obla-stni zaščiti dece in mladine za Slovenijo v Ljubljani do 15. julija 1921. Priložiti je izpričevalo zavodnega zdravnika.

— Sprejem učencev v prvi razred ljubljanskih srednjih šol za šolsko leto 1921. in 1922. Na l. državni gimnaziji, državni realni, državni realni gimnaziji in državni realni gimnaziji z nemškim učnim jezikom bo vpisovanje učencev v prvi razred v nedeljo, dne 26. junija 1921 ob 8. do pol 12. ure. Učenci naj se priglasijo v spremstvu staršev ali njih namestnikov